

Schuiteman, die het leven kende, had er zijn draai in om wat te dollen met de onervarenheid van dat jonge meisje. In zijn overmoed vroeg hij met een lachend gezicht: „Wil je mij dan hebben, juffrouw Olga, juffrouw Olga Gratama met je ernstige gezicht als van een kloosternonnetje? Zou je mij wel willen hebben?”

Hij lachte haar vlak in haar gezicht uit.

Zij keek hem stroef aan met haar zwarte oogen, die zoo'n rare uitdrukking hadden soms, waarom de dorpsmensen wel zeiden, dat ze als kind behekst was geweest. Toen Frits Schuiteman maar een beetje bleef grinniken, omdat hij wat onder den invloed van den grooten ernst van dat kind kwam, dat zijn joligheid maar niet wilde overnemen, ging ze vlak vóór hem staan en zei: „Ja!”

De rijke boer draaide om, stapte op en hield beide handen aan zijn buik, zóó uitbundig moest hij lachen. Toen hij een paar stappen weg was, draaide hij zich om en riep de zwarte juffrouw na: „Hoor eens, juffrouw Olga.” Want hij kon het niet hebben, dat zijn humor dezen keer niet overwonnen had. Hij wilde het nog eens probeeren. Zij bleef staan, en keek naar hem om.

„Waarom zou je mij dan wel willen hebben? Ik ben een ouwe kerel, een domme boer, en u bent een juffrouw, de dochter van een strengen rechter.”

Hij stond te schudden van den onbedaarlijken schik.

„Omdat Schuiteman niet vloekt, omdat Schuiteman een man is, die weet, wat hij wil, en omdat Schuiteman den Heer vreest.”

Toen stapte ze heen in haar zelfbewusten gang, groot,forsch meisje van twee en twintig, dat ze was. Haar Juno-gestalte bij haar koele houding dwong in het dorp steeds respect af, maar haar ijzig-koude gezicht bij dien vreemden glans in de oogen, hield de menschen op een afstand van haar.

Schuitemans humor had voor Juno's ernst moeten zwichten. Dat deed hem niet prettig aan. Al wist hij, dat Olga Gratama een streng juffertje was, hij had toch niet gedacht, dat hij het tegen haar zou moeten afleggen. Het prikkelde hem. Toen hij haar een paar dagen later in het dorp tegenkwam, kon hij niet laten, haar aan te spreken. Daarna viel het hem op, dat ze nogal eens voorbij zijn boerderij kwam. Dat was nu vroeger wel meer voorgekomen, want ze wandelde veel, maar nu viel zijn aandacht er toch op. Misschien had hij er vroeger niet op gelet. Of het kwam, omdat ze nu, na haar moeders dood, meer vrijen tijd had.

Twaalf jaar was Olga geweest, toen ze met haar moeder, een ziekelijke rechtersweduwe, in het villaatje naast de kerk was komen wonen, nu tien jaar geleden. Waarvan ze geleefd hadden, wist niemand. Olga paste de moeder op, deed veel van het huiswerk, hoewel aan alles te zien was, dat het heel voorname menschen waren. Toch moest het geknepen hebben met geld, want anders had het kind wel meer hulp gehad bij het werk. Nu was de zwijgzame moeder onlangs gestorven, en zat Olga alleen, de zwarte juffrouw, zooals ze genoemd werd, omdat ze altijd in het zwart gekleed was. Zoo had ze nu nog meer tijd om met haar strakke gezicht en vierkante schouders te gaan wandelen. Geen wonder, dat ze Frits Schuiteman wel eens tegenkwam. Om de waarheid te zeggen: hij liep er wel eens op, omdat hij het een interessant juffertje vond, vooral, omdat ze zich niets van de menschenpraat aantrok en steeds haar eigen gang ging. Er was een beetje overeenkomst tusschen hem en haar. Ook op het gebied van den godsdienst.

(Wordt vervolgd.)

ALFRED ROSENBERGS

„MYTHE DER TWINTIGSTE EEUW”

Een boek, dat door duizenden in en buiten Duitsland als een nieuw Evangelie wordt gelezen, is Alfred Rosenbergs „Mythe der Twintigste Eeuw.” Het is in den vollen zin van het woord een boek van dezen tijd, gedrenkt met den geest van een eeuw, die haar verwachting bouwt op den mensch en het menschelijke. Men kan dit boek, waarin felle hartstocht en vurige haat de pen van den schrijver hebben bestuurd, in zekeren zin vergelijken met de „Max Havelaar” van Multatuli. Hoevelen hebben het gif van dezen auteur tot hun eigen verderf ingedronken, en hoevelen, oud en jong, geleerd en ongeletterd, laten hun fantasie op het dwaalspoor leiden, als zij zich vergapen aan een wereld, die nimmer zal komen. Want de oude wereld moet stukgeslagen worden door de sterke hand van een Germaansch geslacht, dat door de levenskracht van zijn gezuiverd bloed vernieuwd en herschepend zal inwerken op een verworden generatie.

Volgens Alfred Rosenberg zijn de volken van Europa in gebreke gebleven, de wonden, door den wereldoorlog geslagen diep in het vleesch der natien, te heelen. Van hen is geen verwachting meer voor de toekomst. Maar er daagt redding. Redding uit het Noorden, vanwaar in de historie steeds een dageraad rees voor het verduisterd Europa. Niet uit het Oosten, de bakermat der gehate Joden, niet uit het Zuiden, waar het temperament het bloed doet koken, niet uit het Westen, waar de Oceaan de kusten beukt, maar uit het Noorden zal zij komen, de bevrijdende mythe, die het oude Christelijke geloof vóór zich uit zal bannen als een bleeke schim. De mythe der 20e eeuw, zij is reeds ontwaakt en het Germaansche volk aan de Noordzee heeft haar roep verstaan in de stem van den Führer. De mythe regeert van de Eems tot den Weichsel en van de Noordzee tot de Alpen. Wat verstaat Alfred Rosenberg onder zijn „Mythe der 20e eeuw”? We zullen ze nader bezien in haar oorsprong, haar wezen, haar werking, haar voosheid.

Het is inderdaad moeilijk, de mythe te definieeren; zij is eigenlijk een ondefinieerbare vaagheid, een legendarische formule, een hersenschim. Zij is bedoeld als een nieuw geloof, een „nieuwe lente en een nieuw geluid,” die zullen trillen klaar en diep door de verpeste atmosfeer, die als een onweerswolk hangt boven Europa. De mythe van Alfred Rosenberg is een nieuw geloof in het herboren Deutsche volk, een rasverheerlijking, een apotheose van den Ariër.

Om vrije baan te maken voor deze mythe moet alles wat zich tegen haar verzet „beseitigt” worden. Christendom en moraal, kerk en klooster, moeten voor haar wijken. Er is maar één uitverkoren geslacht, dat de wereld zal zegenen met zijn nieuwe cultuur: dat der Ariërs. Er is maar één bloed, dat zuiver is: dat der Ariërs. Zooals de Joden de dragers waren der Messiasverwachting, zoo is het Deutsche volk de drager van een nieuw toekomst-ideaal. Het is God Zelf, die Zich aan Duitsland openbaart, niet de God Wiens Naam is Jehova, maar de God van Meester Eckehart. Hooger dan Mozes, hooger dan Paulus, de vervalscher der historie, hooger dan alle profeten en evangelisten staat Meester Eckehart met zijn evangelie van ras en bloed, van vrijheid, eer en deugd. Dit zijn de hoogste begrippen, de schoonste idealen. Te leven, maar ook te sterven voor het vaderland is schoon. Sparta is het lichtend voorbeeld. Genade heeft de mensch niet noodig; de eenige genade, die hij nog behoeft, is het „Einsein mit Gott.” Eén met God, dat kan de mensch worden en daarin ligt de bron van zijn kracht.

Eénmaal is het Grieksche volk ten onder gegaan door vermenging met Syrische en Aziatische elementen. Daarvoor beware de moderne Wodan het Deutsche volk! Met Luther begon de bevrijding, Goethe, Schiller en Bach zijn de meesters der vrije gedachte. Thans is Adolf Hitler veler Profeteet.

Alfred Rosenbergs „Mythe der 20e eeuw” is een gevaarlijk en leugenachtig boek; het is een symptoom van onzen zieken tijd. En onze tijd, die zoo dooddelijk krank is, wil niet genezen worden door den grooten Heelmeester, maar wil zichzelf ten redder zijn.

J. BOERSTRA

Schuiteman, die het leven kende, had er zijn draai in om wat te dollen met de onervarenheid van dat jonge meisje. In zijn overmoed vroeg hij met een lachend gezicht: „Wil je mij dan hebben, juffrouw Olga, juffrouw Olga Gratama met je ernstige gezicht als van een kloosternonnetje? Zou je mij wel willen hebben?”

Hij lachte haar vlak in haar gezicht uit. Zij keek hem stroef aan met haar zwarte oogen, die zoo'n rare uitdrukking hadden soms, waarom de dorpsmensen wel zeiden, dat ze als kind behekst was geweest. Toen Frits Schuiteman maar een beetje bleef grinniken, omdat hij wat onder den invloed van den grooten ernst van dat kind kwam, dat zijn joligheid maar niet wilde overnemen, ging ze vlak vóór hem staan en zei: „Ja!”

De rijke boer draaide om, stapte op en hield beide handen aan zijn buik, zóó uitbundig moest hij lachen. Toen hij een paar stappen weg was, draaide hij zich om en riep de zwarte juffrouw na: „Hoor eens, juffrouw Olga.” Want hij kon het niet hebben, dat zijn humor dezen keer niet overwonnen had. Hij wilde het nog eens probeeren. Zij bleef staan, en keek naar hem om.

„Waarom zou je mij dan wel willen hebben? Ik ben een ouwe kerel, een domme boer, en u bent een juffrouw, de dochter van een strengen rechter.”

Hij stond te schudden van den onbedaarlijken schik. „Omdat Schuiteman niet vloekt, omdat Schuiteman een man is, die weet, wat hij wil, en omdat Schuiteman den Heer vreest.”

Toen stapte ze heen in haar zelfbewusten gang, groot,forsch meisje van twee en twintig, dat ze was. Haar Juno-gestalte bij haar koele houding dwong in het dorp steeds respect af, maar haar ijzig-koude gezicht bij dien vreemden glans in de oogen, hield de menschen op een afstand van haar.

Schuitemans humor had voor Juno's ernst moeten zwichten. Dat deed hem niet prettig aan. Al wist hij, dat Olga Gratama een streng juffertje was, hij had toch niet gedacht, dat hij het tegen haar zou moeten afleggen. Het prikkelde hem. Toen hij haar een paar dagen later in het dorp tegenkwam, kon hij niet laten, haar aan te spreken. Daarna viel het hem op, dat ze nogal eens voorbij zijn boerderij kwam. Dat was nu vroeger wel meer voorgekomen, want ze wandelde veel, maar nu viel zijn aandacht er toch op. Misschien had hij er vroeger niet op gelet. Of het kwam, omdat ze nu, na haar moeders dood, meer vrijen tijd had.

Twaalf jaar was Olga geweest, toen ze met haar moeder, een ziekelijke rechtersweduwe, in het villaatje naast de kerk was komen wonen, nu tien jaar geleden. Waarvan ze geleefd hadden, wist niemand. Olga paste de moeder op, deed veel van het huiswerk, hoewel aan alles te zien was, dat het heel voorname menschen waren. Toch moest het geknepen hebben met geld, want anders had het kind wel meer hulp gehad bij het werk. Nu was de zwijgzame moeder onlangs gestorven, en zat Olga alleen, de zwarte juffrouw, zooals ze genoemd werd, omdat ze altijd in het zwart gekleed was. Zoo had ze nu nog meer tijd om met haar strakke gezicht en vierkante schouders te gaan wandelen. Geen wonder, dat ze Frits Schuiteman wel eens tegenkwam. Om de waarheid te zeggen: hij liep er wel eens op, omdat hij het een interessant juffertje vond, vooral, omdat ze zich niets van de menschenpraat aantrok en steeds haar eigen gang ging. Er was een beetje overeenkomst tusschen hem en haar. Ook op het gebied van den godsdienst.

(Wordt vervolgd.)

ALFRED ROSENBERGS „MYTHE DER TWINTIGSTE EEUW”

Een boek, dat door duizenden in en buiten Duitschland als een nieuw Evangelie wordt gelezen, is Alfred Rosenbergs „Mythe der Twintigste Eeuw.” Het is in den vollen zin van het woord een boek van dezen tijd, gedrenkt met den geest van een eeuw, die haar verwachting bouwt op den mensch en het menschelijke. Men kan dit boek, waarin felle hartstocht en vurige haat de pen van den schrijver hebben bestuurd, in zekeren zin vergelijken met de „Max Havelaar” van Multatuli. Hoevelen hebben het gif van dezen auteur tot hun eigen verderf ingedronken, en hoevelen, oud en jong, geleerd en ongeletterd, laten hun fantasie op het dwaalspoor leiden, als zij zich vergapen aan een wereld, die nimmer zal komen. Want de oude wereld moet stukgeslagen worden door de sterke hand van een Germaansch geslacht, dat door de levenskracht van zijn gezuiverd bloed vernieuwd en herschepend zal inwerken op een verworden generatie.

Volgens Alfred Rosenberg zijn de volken van Europa in gebreke gebleven, de wonden, door den wereldoorlog geslagen diep in het vleesch der natien, te heelen. Van hen is geen verwachting meer voor de toekomst. Maar er daagt redding. Redding uit het Noorden, vanwaar in de historie steeds een dageraad rees voor het verduisterd Europa. Niet uit het Oosten, de bakermat der gehate Joden, niet uit het Zuiden, waar het temperament het bloed doet koken, niet uit het Westen, waar de Oceaan de kusten beukt, maar uit het Noorden zal zij komen, de bevrijdende mythe, die het oude Christelijke geloof vóór zich uit zal bannen als een bleeke schim. De mythe der 20e eeuw, zij is reeds ontwaakt en het Germaansche volk aan de Noordzee heeft haar roep verstaan in de stem van den Führer. De mythe regeert van de Eems tot den Weichsel en van de Noordzee tot de Alpen. Wat verstaat Alfred Rosenberg onder zijn „Mythe der 20e eeuw”? We zullen ze nader bezien in haar oorsprong, haar wezen, haar werking, haar voosheid.

Het is inderdaad moeilijk, de mythe te definieeren; zij is eigenlijk een ondefinieerbare vaagheid, een legendarische formule, een hersenschim. Zij is bedoeld als een nieuw geloof, een „nieuwe lente en een nieuw geluid,” die zullen trillen klaar en diep door de verpeste atmosfeer, die als een onweerswolk hangt boven Europa. De mythe van Alfred Rosenberg is een nieuw geloof in het herboren Deutsche volk, een rasverheerlijking, een apotheose van den Ariër.

Om vrije baan te maken voor deze mythe moet alles wat zich tegen haar verzet „beseitigt” worden. Christendom en moraal, kerk en klooster, moeten voor haar wijken. Er is maar één uitverkoren geslacht, dat de wereld zal zegenen met zijn nieuwe cultuur: dat der Ariërs. Er is maar één bloed, dat zuiver is: dat der Ariërs. Zooals de Joden de dragers waren der Messiasverwachting, zoo is het Deutsche volk de drager van een nieuw toekomst-ideaal. Het is God Zelf, die Zich aan Duitschland openbaart, niet de God Wiens Naam is Jehova, maar de God van Meester Eckehart. Hooger dan Mozes, hooger dan Paulus, de vervalscher der historie, hooger dan alle profeten en evangelisten staat Meester Eckehart met zijn evangelie van ras en bloed, van vrijheid, eer en deugd. Dit zijn de hoogste begrippen, de schoonste idealen. Te leven, maar ook te sterven voor het vaderland is schoon. Sparta is het lichtend voorbeeld. Genade heeft de mensch niet noodig; de eenige genade, die hij nog behoeft, is het „Einsein mit Gott.” Eén met God, dat kan de mensch worden en daarin ligt de bron van zijn kracht.

Eénmaal is het Grieksche volk ten onder gegaan door vermenging met Syrische en Aziatische elementen. Daarvoor beware de moderne Wodan het Deutsche volk! Met Luther begon de bevrijding, Goethe, Schiller en Bach zijn de meesters der vrije gedachte. Thans is Adolf Hitler veler Profheet.

Alfred Rosenbergs „Mythe der 20e eeuw” is een gevaarlijk en leugenachtig boek; het is een symptoom van onzen zieken tijd. En onze tijd, die zoo dooddelijk krank is, wil niet genezen worden door den grooten Heelmeester, maar wil zichzelf ten redder zijn.

J. BOERSTRA